

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

(vypracovává oponent práce)

Student/ka:	Kateřina MATOUŠOVÁ
Studijní program:	Učitelství pro základní školy
Studijní obor:	Učitelství pro 1. stupeň základní školy
Téma diplomové práce:	Housle zpívají a vyprávějí – hudebně výchovný pořad pro žáky 1. stupně ZŠ
Vedoucí práce:	doc. PaedDr. Marie Slavíková, CSc.
Oponent práce:	Mgr. et Mgr. Romana Feiferlíková, Ph.D. JUDr. Soňa Bařtipánová, MBA, LL.A.
Akademický rok:	2021/2022

Koncepce práce a její struktura:

Diplomová práce obsahuje celkem 53 stran rozdělených do šesti kapitol, dále členěných do adekvátního počtu podkapitol. DP má celkově přes 72 tisíc znaků, vlastní text pak tedy méně, přičemž zvolenému tématu, které považuji za přínosné nejen z hlediska využití houslí ve výuce, ale také z hlediska didaktického, by vyhovoval větší rozsah, a to zejména v aplikační (praktické) části. DP je opatřena úvodem, závěrem, resumé, seznamem literatury a obrázků a konečně dvěma přílohami. Diplomová práce čerpá z uvedené literatury, internetových zdrojů a osobních zkušeností autorky, které získala jako profesionální hudebník a pedagog na základní umělecké škole, také při praxi na ZŠ Hlavňovice. Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část vyniká přehledným členěním, které by mělo čtenáře uvést do roviny praktické obsažené v kapitolách DP pod čísly pět (zčásti) a zejména šest.

S ohledem na téma DP bych uvažovala o širší části praktické, minimálně v podobném rozsahu jako je věnována část teoretická (kapitola jedna až čtyři/pět).

Kapitola šest je pak návrhem hudebního pořadu pro žáky 1. stupně a odráží se v ní titulky diplomové práce HOUSLE ZPÍVAJÍ A VYPRÁVĚJÍ, tedy je vlastní invencí autorky a největším přínosem této DP do pedagogického oboru. *Novost* spatřuji ve vlastní aplikaci dramaturgické linie v rámci výuky a tvorby hudebního pořadu pro děti, zároveň však postrádám další možné varianty, jak (kromě historicko-pedagogicky prověřených výchovných koncertů) pracovat s hudebním nástrojem ve výuce hudební výchovy 1. stupně ZŠ.

Z předložené DP práce je zcela patrné, že diplomantka je schopna kreativně a pro žáky velmi motivujícím a inspirativním způsobem uchopit hudební pořad v rámci umělecké výchovy, je tedy nutné ocenit stávající text, který by však zaslužil více propracovat svou praktickou část a zároveň aplikovat a jasně vymezit (a zobecnit) didaktické postupy, které měly být v DP validovány.

Obsahová stránka:

Předkládaná diplomová práce splňuje po obsahové stránce veškeré náležitosti.

Cílem diplomové práce bylo vytvořit návrh hudebního pořadu pro žáky 1. stupně základní školy, jenž se jmenuje: Housle zpívají a vyprávějí. Tento cíl byl splněn v poslední kapitole předkládané DP, ve kterém diplomantka předkládá scénář a dramaturgii hudebního pořadu.

Předně je nutné velmi kladně ohodnotit vybrané téma kvalifikační práce, kdy živého umění a možnosti vyprávět příběhy prostřednictvím „živého hudebního nástroje“ je v hodinách hudební výchovy stále nedostatek. Pozitivně tedy hodnotím výběr tématu a záměr jej zpracovat do metodiky hudebního pořadu, který by se mohl stát základem pro hodnotnou rukověť umělecké výuky na 1. stupni základní školy.

První kapitoly jsou zaměřeny na teoretickou oblast, konkrétně na historii houslí, stavbu nástroje, charakteristiku hudebních pořadů a výchovných koncertů. Dále pak se diplomantka zaměřuje na základní didaktické požadavky v práci s poslechovou skladbou, kdy cílem této kapitoly bylo vysvětlit, které hudebně výrazové prostředky hry na housle máme na mysli, hovoříme-li o tom, že „housle vyprávějí“. S tím souvisí čtvrtá kapitola, která se zabývá hudbou a pohybem ve škole. Pátá kapitola pak obsahuje výběr houslových skladeb k poslechu a jejich využití ve výuce HV, tato kapitola je teoreticko-praktická a je předělem do aplikační části v podobě šesté kapitoly, ve kterém diplomantka zpracovala scénář hudebního pořadu a tento následně využila v praxi.

Nevyváženost teoretické a praktické části je zřejmě nutné přičíst nemožnosti realizovat více pedagogické praxe než avizovanou výuku na ZŠ Hlavňovice. Z DP je patrná časová nedostatečnost nikoliv ke zpracování teoretických témat, ale právě časová nedostatečnost zpracování tématu „z terénu“. S ohledem na celkový záměr a téma práce to pak v konečném důsledku DP uškodilo, neboť působí dojmem neuzavřeného celku, a to absencí didaktického a metodického závěru, kdy mělo být osvědčeno *vedení žáků v pochopení hudby i její interpretaci pomocí hudebního pořadu*. Jistě by DP pomohlo, kdyby byla více propracovaná *reflexe v kapitole 6*, kterou oceňuji zejména ve vztahu k vlastní získané zkušenosti a hodnocení vybraného repertoáru ve vztahu k efektu pro pochopení hudebního světa. Tedy vyjádřené sebereflexe diplomantky si velice vážím. Reflexe dalšího pedagoga je také přínosná. V této části (nebo alespoň v závěru DP) však postrádám ověření, zda didaktický cíl hudebního pořadu a jeho zamýšlená hloubka byla splněna. Chybí jakékoliv shrnutí, aby se předkládaná diplomová práce mohla stát vodítkem pro jiné pedagogy v tom, jak je možné realizovat výuku za pomoci hudebního nástroje. V tomto ohledu hodnotím předkládanou práci tak, že nevyužila plně potenciál, který téma nabízí a domnívám se, že autorka tímto unikátním potenciálem disponuje, což je patrné z velmi kladného vztahu, který autorka k jím studovanému oboru má a který na mne z předkládaného textu působí. Tuto do DP vtělenou motivaci autorky a osobní vztah k oboru velmi vítám a oceňuji.

V aplikační části modelové hodiny bych tak například očekávala zpracování vlastního hudebního námětu, skladbičky či skladbiček, nebo písniček, které by odrážely fakt, že housle mohou velmi dobře působit jako nástroj zachycení běžného života či emoce a lásky (jako tomu bylo u lidových písní). Přiblížit tak nejen vysoké umění, ale i odraz hudby v běžném životě pomocí umělé písně či emotivní skladbičky, kterou by mohli žáci prvního stupně třeba i doprovázet. Spojení vlastní emoce žáka s hudbou, a to nejen poslechovou, ale i vlastními silami uchopenou, bych pak viděla jako alespoň náznak možnosti oné varianty, kterou má i samotná diplomová práce přinést třeba jen čtenáři k dalšímu zamyšlení.

Jazyková stránka:

Diplomová práce splňuje všechny formální jazykové náležitosti. Velmi oceňuji správně citovanou literaturu a také gramatickou správnost předkládaného textu, který je prost gramatických, stylistických chyb i překlepů. Český jazyk je ve všech ohledech použit i ve vlastních myšlenkových relacích diplomantky správně a srozumitelně. Jazyková vybavenost diplomantky je dobrá, nicméně v některých částech působí strohost textu až heslovitým dojmem. DP by prospěla jazyková barevnost ve smyslu bohatosti psaného projevu. K dosažení prestižního zpracování by přispělo používání souvětí s květnatějším obsahem sdělovaného (oproti nadměrnému používání jednoduchých vět).

Formální stránka:

Předkládaná diplomová práce splňuje všechny formální záležitosti. Drobnou poznámku vedu pouze k jednotnému vizuální stylu, který je v některých částech jak vlastního textu, tak poznámkového aparátu roztržěn kombinací patkového a bezpatkového písma. V poznámkovém aparátu pak tato skutečnost ruší celkovou vizuální uhlazenost textu více než v textu vlastním. Následné sjednocení vizuálu číselných opor horních indexů a poznámkového aparátu (patkové písmo) a vlastního textu psaného bezpatkově by pak působilo jednotnějším dojmem.

Příkladem:

⁷ FRIC, Ota. *Vzorný učitel František Blaha, organisátor výchovných koncertů v Gottwaldově: příspěvek k řešení některých otázek estetické výchovy ve škole*. Olomouc: Krajský ústav pro další vzdělávání učitelů, 1956. Šíření zkušeností., str. 23

⁸ tamtéž, str. 25

⁹ tamtéž, str. 26

Hodnocení: Vzhledem k výše uvedenému hodnotím tuto práci, a to zejména ve vztahu ke zvolenému zajímavému a nosnému tématu, jako **velmi dobrou**.

V Plzni dne 31. července 2022

.....
Mgr. et Mgr. Romana Feiferlíková, Ph.D.
JUDr. Soňa Bařtipánová, MBA, LL.A.